

Cim. 76 a

4° H. ecul. 3267

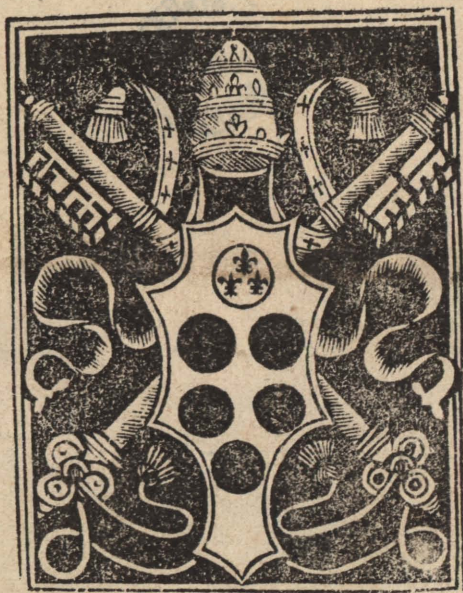
[Leo X.]

= Cim 76^a

416 049 869 600 16

Bulla contra errores
Martini Lutheri
et sequacium.

AD BIBL.
UNIVERS.
MONAC.

Univ.-Bibl.
München

LEO Episcopus Scr^{us}
uus Seruoruz Dei/ Ad
perpetuam rei memoriam.
Exurge dñe & iudica causaz
tuam/ memor esto imprope
riorum tuorum/ eoruz quæ
ab insipientibus fiunt tota
die / inclina aurem tuam ad
preces nostras/ quoniam sur
rexerūt uulpes querentes de
moliri uineam/ cuius tu Torcular calcasti solus/ & ascē
surus ad patrem/ eius curam/ regimen / & administra
tionem Petro tanquā capiti/ et tuo Vicario/ eiusq; suc
cessoribus instar triumphantis Ecclesie cōmisiisti/ exter
minare nititur eam Aper de silua/ & singularis ferus de
pascieam. Exurge Petre/ & pro pastoralis cura prefata ti
bi (ut prefertur) diuinitus demandata/ intende in causaz
sanctæ Roman. Ecclesiæ/ Matris omnium ecclesiaruz/
ac fidei Magistre/ quam tu/ iubente Deo/ tuo sanguine
consecrasti/ contra quam sicut tu premonere dignatus
es/ insurgunt Magistri mendaces introducetes sectas
perditionis sibi celerem interitum superducentes/ quoruz
lingua ignis est/ inquietum malum/ plena ueneno mor
tifero/ qui Zelum amarum habentes/ & contentiones
in cordibus suis/ gloriantur/ & mendaces sunt aduersus
ueritatem. Exurge tu quoq; quesumus Paule/ qui eam
tua doctrina/ ac pari martyrio illuminasti/ atq; illustras
sti. Iam enī surgit nouus Porphirius/ qui sicut ille olim
sanctos Apostolos iniuste momordit, Ita hic sanctos
Pontifices predecessores nostros cōtra tuam doctrinā

eos non obsecrando / sed increpando / mordere / lacerare /
ac ubi cause sue diffidit / ad cōuitia accedere nō ueretur /
morem Hereticorum / quorū (ut inquit Hieronymus)
ultimum presidium est / ut cum conspiciant causas suas
damnatum iri / incipiant uirus serpentis lingua diffun-
dere / & cum se uictos conspiciant / ad contumelias pro-
silire. Nam licet hereses esse ad exercitationem fidelium
tu dixeris oportere / eas tñ ne incrementum accipiant /
neue uulpecule coalescant / in ipso ortu / te intercedēte /
& adiuuante / extingui necesse est. Exurgat deniq; om-
nis sanctorum ac reliqua uniuersalis ecclesia / cuius uera
sacrarum litterarum interpretatione posthabita quidā
quorum mentem pater mendacii excecavit / ex ueteri he-
reticorum instituto / apud semetipsos sapientes / scriptu-
ras easdem aliter quam Spiritus sanctus flagitet / p̄prio
dūtaxat sensu / ambitionis / aureq; popularis causa / teste
Ap̄lo interpretant̄ / imo uero torquēt & adulterāt. Ita ut
iuxta Hieronymum / iam nō sit Euangelium Xpi / sed
hominis / aut quod peius est / Diaboli. Exurgat in quā
prefata ecclesia sancta Dei / & una cum beatissimis apo-
stolis prefatis / apud Deum omnipotētem intercedat / ut
purgatis ouium suarum erroribus / eliminatisq; a fide-
lium finibus heresibus uniuersis / ecclesie sue sancte pa-
cem / & unitatem cōseruare dignetur. Dudum siquidē /
quod pre animi angustia / & merore exprimere uix pos-
sumus / fide dignorum relatu / ac fama publica referēte /
ad nostrum peruenit auditum / imo uere / pro dolor /
oculis nostris uidimus / ac legimus / multos / & uarios er-
rores / quosdam uidelicet iam per Cōcilia / ac predecesso-
rum nostrorum Cōstitutiones / damnatos / heresim etiā

Grecorum & Bohemicam expresse continentes / alios
uero respectiue / uel hereticos / uel falsos / uel scādalosos /
uel piarum aurium offensusos / uel simplicium mentiu3
seductiuos / a falsis fidei cultoribus / qui per supbam cu
riositatem mundi gloriam cupientes / cōtra apostoli do
ctrinam / plus sapere uolunt / quam oporteat / que & gar
rulus (ut inquit Hieronymus) sine scripturaz aucto
ritate / non haberet fidem / nisi uiderentur peruersam do
ctrinaz / etiam diuinis testimoniis / male tamen interpre
tatis / roborare. A quoruz oculis Dei timor recessit / hu
mani generis hoste suggerēte / nouiter suscitatos / & nu
per apud quosdam leuiore in inclyta natione Germa
nica semiatos. Q d̄ eo magis dolemus ibi euenisse / qd̄
eandem nationem / & nos / & predecessores nostri in ui
sceribus semper gesserimus charitatis. Nam post trans
latum ex Grecis a Roman. ecclesia in eosdem Germa
nos Imperium iidem predecessores nostri / & nos / eius
dem ecclesie aduocatos / defensoresq; ex eis semper acce
pimus. Quos quidem Germanos / Catholice ueritatis
uere Germanos / constat heresum acerrimos oppugna
tores semper fuisse / cuius rei testes sunt laudabiles ille
Constitutiones Germanoz Imperatorum pro liberta
te ecclesie / proq; expellendis / exterminandisq; ex omni
Germania Hereticis / sub grauissimis penis / etiam amis
sionis terrarum / & Dominion / cōtra receptatores / uel
non expellentes olim edite / & a nostris predecessoribus
confirmate / que si hodie seruarentur / & nos / & ipsi utiq;
hac molestia careremus / Testis est in Concilio Cōstan
tien. Hussitaz / ac Vuicleuistarum / necnō Hieronymi
Pragen. damnata ac punita perfidia, Testis est totiens

cōtra Bohemos Germanorum sanguis effusus, Testis
deniq; est predictorum errorum seu multoz ex eis per
Colonien. & Louanien. Vniuersitates/ utpote agri Do
minici piissimas/religiosissimasq; cultrices non minus
docta q̄ uera/ac sancta confutatio/reprobatio/& dam
natio. Multa quoq; alia allegare possemus/q̄ ne histo
riā texere uideamur p̄termittēda censuimus. Pro Pasto
ralis igit officii diuina gratia nobis iniuncti cura/quā ge
rimus/p̄dictoz erroz uirus pestifex; ulterius tollerare/
seu dissimulare/sine X̄piane Religiois nota/atq; ortho
doxe fidei iniuria/nullo modo possumus. Eorum autē
errorum aliquos presentibus duximus inserendos/ quo
rum tenor sequitur/& est talis. ¶ Heretica sentētia est/
sed usitata/Sacramenta noue legis iustificantem gratiā
illis dare/qui non ponunt obicem. In puero post bap
tismum negare remanens peccatum est Paulū & X̄pm
simul conculcare. Fomes peccati etiam si nullum adsit
actuale peccatum moratur exeuntem a corpore animā
ab ingressu celi. Imperfecta charitas morituri/fert secuz
necessario magnum timorem/qui se lolo satis est facere
penam purgatorii & impedit introitum regni. Tres esse
partes penitentie Contritionem/Cōfessionem / & Sa
tisfactionem/non est fundatum in sacra scriptura / nec
in antiquis sanctis X̄pianis Doctoribus. Cōtritio que
paratur per discussionem/collectionem/& detestationē
peccatorum/qua quis recogitat annos suos in amaritu
dine anime sue/ponderando peccatorum grauitatem/
multitudinem/seditatem/ amissionem eterne beatitudi
nis/ac eterne damnationis acquisitionem/hec contritio
facit Hypocritā imo magis peccatorem. Verissimuz est

capl. 13

capl. 25
27

indulged 151

Ref. 140 3ma

147 3ma

prouerbiū & omnium doctrina de Contritionibus/
hucusq; data prestantius/de cetero non facere/summa
penitentia/optima penitentia/noua uita. Nullo modo
presumas confiteri peccata uenialia/sed nec omnia mor
talia/qa impossibile est/ut omnia mortalia cognoscas/
Vnde in primitiua ecclesia solum manifesta mortalia cō
fitebantur. Dum uolumus omnia pure confiteri/nihil
aliud facimus/quā qđ misericordie Dei nihil uolumus
relinquere ignoscendum. Peccata non sunt ulli remissa
nisi remittente sacerdote credat sibi remitti/imo peccatū
maneret/nisi remissum crederet/nō enim sufficit remis
sio peccati & gratie donatio/sed oportet etiā credere esse
remissum. Nullo modo confidas absolui / propter tuā
contritionem/sed propter uerbum Xpi/quodcūq; sol
ueris &c. Hic inquā confide si sacerdotis obtinueris ab
solutionem/& crede fortiter te absolutum/& absolutus
uere eris/quicquid sit de contritione. Si per impossibile
confessus non esset contritus aut sacerdos nō serio / sed
ioco absolueret/si tamen credat se absolutum uerissime
est absolutus. In sacramēto penitentie ac remissione cul
pe nō plus facit Papa/Eps/quā infimus sacerdos/imo
ubi non est sacerdos/eque tm̄ quilibet Xpianus/etiam
si mulier aut puer esset. Nullus debet sacerdoti respōde
re se esse contritum nec sacerdos requirere. Magnus est
error eorum qui ad sacramenta Eucharistie accedūt/hu
ic innixi/qđ sint confessi/qđ non sint sibi conscii alicu
ius peccati mortalis/qđ premiserint orationes suas / &
preparatoria/omnes illi ad iudicium sibi manducant/&
bibunt/sed si credant & confidant se gratiam ibi confes
cuturos/hec sola fides facit eos puros & dignos. Con

148 d p m̄

149 d p m̄

Ref. 17

149 d p m̄

149 d p m̄

148 In fm d p
d p m̄ q m̄
201

sultum uidetur q̄ ecclesia in cōmuni Concilio statueret
laicos sub utraq̄ specie cōmunicandos/ nec Bohemi cō
municātes sub utraq̄ specie sunt heretici/ sed scismatici.
¶ Thesauri ecclesie unde Papa dat indulgētiās nō sunt
merita Xpi/ & sanctorum. Indulgētie sunt/ pie fraudes
fidelium/ & remissiones bonorum operum/ & sunt de
numero eorum que licent/ & non de numero eorū que
expediunt. Indulgentie/ his qui ueraciter eas consequū
tur/ nō ualent ad remissionem pene pro peccatis actua
libus debite apud diuinam iusticiam. Seducuntur cre
dentes indulgentias esse salutare/ & ad fructū spiritus
utiles. Indulgentie necessarie sunt solum publicis crimi
nibus/ & proprie conceduntur duris solūmodo/ & im
patientibus. Sex generibus hominum indulgentie nec
sunt necessarie/ nec utiles/ uidelicet mortuis/ seu moritu
ris/ Infirmis/ legitime impeditis/ his qui non cōmiser
unt crimina/ his qui crimina cōmiserunt/ sed non pu
blica/ his qui meliora operantur. Excōmunicationes
sunt tantum externe pene/ nec priuant hominem com
munibus spūalibus ecclesie orationibus. Docendi sunt
Xpiani plus diligere excōmunicationē/ q̄ timere. Ro
manus Pontifex Petri successor non est Xpi Vicarius
super omnes totius mūdi ecclesias/ ab ipso Xpo in bea
to Petro institutus. Verbum Xpi ad Petrum/ quodcū
q̄ solueris super terram &c. extenditur dūtaxat ad lega
ta ab ipso Petro. Certū ē in manu ecclie/ aut Pape pror
sus non esse/ statuere articulos fidei/ imo nec leges mo
rum/ seu bonorum operum. Si Papa cum magna par
te ecclesie sic uel sic sentiret/ nec etiam erraret/ adhuc nō
est peccatum/ aut heresis contrarium sentire/ presertim
in re non

repl. 08

122

ref. 24

smoa de exro.
250

de p̄m̄a p̄p̄e et
in repl. dyp.

ref. pa. 11

repl. dyp. 530

repl. 45

in re non necessaria ad salutem/donec fuerit per Conci-
lium uniuersale alterum reprobatum/ alterum appro-
batum. Via nobis facta est enarrandi auctoritatem Cō-
ciliorum/& libere cōtradicens eorum gestis/& iudicā-
di eorum decreta/& confidenter cōfitendi/ quicquid ue-
rum uidetur/siue probatum fuerit / siue reprobatum a
quocūq; Concilio. Aliqui articuli Ioannis Huls cō-
dēnati in Concilio Constantien. sunt Xpianissimi/ ue-
rissimi/& euangelici/quos nec uniuersalis ecclesia pos-
set damnare. In omni opere bono iustus peccat. Opus
bonum optime factum est ueniale peccatu3. Hereticos
comburi est contra uoluntatem spiritus. Preliari aduer-
sus Turcas est repugnare Deo uisitanti iniquitates nō-
stras per illos. Nemo est certus se non semper peccare
mortaliter propter occultissimum superbie uitium. Li-
berum arbitrium post peccatum est res de solo titulo/
& dum facit quod in se est peccat mortaliter. Purgato-
rium non potest probari ex sacra scriptura/que sit in ca-
none. Anime in purgatorio non sunt secure de eorum
salute/saltem omnes/nec probatum est ullis/ aut ratio-
nibus/aut scripturis/ipsas esse extra statum merēdi/aut
augende charitatis. Anime in purgatorio peccant sine
intermissione/quādiu querunt requiem/& horrent pe-
nas. Anime ex purgatorio liberate suffragiis uiuētium
minus beantur quam si per se satisfecissent. Prelati ec-
clesiastici/& principes seculares nō malefacerent si om-
nes saccos mendicitatis delerent. ¶ Qui quidem er-
rores/respectiue/ quam sint pestiferi / quam perniciosi /
quam scandalosi/quam piarum/& simplicium mētium
seductiui/quam deniq; sint contra omnem charitate3/

Ref. disp. 517

Ref. 70

Ref. 84

Ref. 25

Ref. 34

Ref. 32

ac. S. R. E. matris omnium fidelium/ & Magistre fidei
reuerentiam/ atq; neruum ecclesiastice discipline, obedi-
tiam scilicet/ que fons est/ & origo omnium uirtutum,
sine qua facile unusquisq; infidelis esse conuincitur/ ne-
mo sane mētis ignorat. Nos igitur in premissis/ utpote
grauissimis/ propēsius (ut decet) procedere/ nec nō hu-
iusmodi pesti/ morboq; canceroso / ne in agro Domi-
nico tanq̃ uepris nocua ulterius serpat/ uiam præclude-
re cupientes/ habita super predictis erroribus/ & eorū
singulis, diligenti trutinatione/ discussione/ ac districto
examine/ maturaq; deliberatione/ omnibusq; rite pensa-
tis/ ac sepius uentilatis cum uenerabilibus fratribus no-
stris. S. R. E. Card. ac Regularium ordinū Prioribus/
seu ministris generalibus/ pluribusq; aliis sacre Theolo-
gie/ nec nō utriusq; iuris professoribus/ siue Magistris/
& quidem peritissimis, Reperimus eisdem errores/ re-
spectiue (ut prefertur) aut articulos nō eē Catholicos/
nec tanq̃ tales esse dogmatizandos/ sed contra Catho-
lice ecclesie doctrinam/ siue traditionem/ atq; ab ea uerā
diuinarum scripturarum receptam interpretatiōem/ cu-
ius auctoritati ita acquiescendum censuit Augustinus/
ut dixerit se Euangelio non fuisse crediturum nisi eccle-
sie catholice interuenisset auctoritas. Nam ex eisdem er-
roribus/ uel eorum aliquo/ uel aliquibus palam sequit̃/
eandem ecclesiam/ que Spiritu sancto regitur/ errare/ &
semp̃ errasse. Quod est utiq; contra illud/ quod Xps
discipulis suis in ascensione sua (ut in sancto Euāgelio
Mathei legitur) promisit/ dicens/ Ego uobiscum sum
usq; ad consumationem seculi. Nec nō contra sanctorū
Patrum determinationes/ Conciliorum quoq; & sum

mony Pontificum expressas ordinatiões/ seu Canones/
quibus nō obtemperasse, omnium heresum/ & scisma-
tum, teste Cypriano, fomes, & causa semp fuit. De eo-
rūdem itaq; Venerabiliū frīm nrōy Consilio/ & assen-
su/ ac omnium/ & singulorum predictorum matura de
liberatione predicta/ auctoritate omnipotentis Dei / &
beatorum Apostolorum Petri/ & Pauli/ & nostra/ pre-
fatos omnes, & singulos articulos, seu errores, tāq; (ut
p̄mittitur) respectiue hereticos / aut scādolosos/ aut fal-
sos/ aut piay auriū offensusos/ uel simpliciū mētium se-
ductiuos/ & ueritati Catholice obuiantes dānamus/ re-
probamus/ atq; oīno reiicimus/ ac p̄ dānatis/ reproba-
tis/ & reiectis ab oībus utriusq; sexus Xpi fidelibus ha-
beri debere, hāz serie decernimus/ & declaramus. Inhi-
bentes in uirtute sancte obedientie/ ac sub maioris excō-
municationis late Inie. Nec non quo ad ecclīasticas/ &
regulares p̄sonas, Ep̄aliuz oīum etiā Patriarchaliū/ Me-
tropolitān. & aliaꝝ Cathedraliū ecclesiay/ Monasterio-
rū quoq; & Prioratuū/ etiā Cōuentualium/ & quorū
cūq; dignitatū/ aut beneficioꝝ ecclesiasticoy/ seculariū/
aut quorūuis ordinū regulariū/ priuationis/ & inhabi-
litis ad illa/ & alia in posterū obtinēda. Quo uero ad
Cōuentus/ capitula/ seu domos/ aut pia loca/ seculariū/
uel regulariū/ etiā mendicātium/ nec nō uniuersitatis ēt
studioꝝ generaliū/ quorumcūq; priuilegioꝝ/ Indultoꝝ
rum a sede Apostolica/ uel eius Legatis/ aut alias quoy
modolibet habitoy/ uel obtentoꝝ cuiuscūq; tenoris
existant. Nec non nominis/ & potestatis studium Ges-
nerale tenēdi/ legendi/ ac interptandi quasuis scias/ & fa-
cultates/ & inhabilitatis ad illa/ & alia i posterū obtinēda

Predicationis quoq; officii/ac amissionis studii genera-
lis / & omnium priuilegiarum eiusdem. Quo uero ad
seculares eiusdem excommunicationis/nec non amissionis
cuiuscūq; Emphyteosis / seu quorumcūq; feudorum
tam a Ro.Ecclesia/quam alias quomodolibet obtento-
rum/ac etiam inhabilitatis ad illa/ & alia impoſite ob-
tinēda/Nec nō quo ad omnes/& singulos ſuperius no-
minatos/inhibitionis eccleſiaſtiche/ſepulture/inhabilita-
tiſq; ad omnes & ſingulos actus legitimos/ infamie/ ac
diffidatōis/& criminis leſe Maiestatis/& hereticorum/
& fautorum eorūdem in iure expreſſis penis/eo ipſo &
abſq; ulteriori declaratione/per omnes/& ſingulos ſu-
pra dictos/ſi (quod abſit) contrafecerint/incurrendis. A
quibus uigore cuiuſcūq; facultatis/ ac clauſularū etiam
in Confeſſionalibus quibuſuis perſonis/sub quibuſuis
uerborum formis contentarum/ niſi a Roman. Ponti-
fice/uel alio ab eo ad id in ſpecie facultatem habente/præ-
terq̃ in mortis articulo cōſtituti/abſolui nequeant/Oīes
bus/ & ſingulis utriuſq; ſexus Xpi fidelibus/tam laicis
q̃ clericis/ ſecularibus/& quorumuis ordinum regulari-
bus/& aliis quibuſcūq; perſonis/cuiuſcūq; ſtatus/gra-
tus/uel cōditionis exiſtant/& quacūq; eccleſiaſtica / uel
mundana prefulgeant dignitate/etiam Sanctæ Roma-
næ Eccleſie Cardinalibus/Patriarchis Primatibus / Ar-
chiepiſcopis/Episcopis/Patriarchaliuſq; Metropolita-
& aliarum Cathedralium/Collegiatarum/ ac inferiorū
eccleſiarum Prelatis/clericis/aliisq; pſonis eccleſiaſticis/
ſecularibus/ & quorumuis ordinum/etiam mendican-
tium/Regularibus/Abbatibus/Prioribus/uel Miniſtris
generalibus/uel particularibus fratribus / ſeu Religioſis

sis/exemptis/& non exemptis. Studiorum quoq; uni
uersitatibus/secularibus/& quorumuis ordinum/etiaz
mendicantium Regularibus/Nec non Regibus/Impe
ratoris Electoribus/Principibus/Ducibus/Marchio
nibus/Comitibus/Baronibus/Capitaneis/Conducto
ribus/Demicellis/omnibusq; officialibus/Iudicibus/
Notariis/ecclesiasticis/& secularibus/Cōmunitatibus/
Vniuersitatibus/Potētatibus/Ciuitatibus/Castris/ter
ris/& locis/seu eorum/uel earum Ciuibus/habitatori
bus/& Incolis/ac quibusuis aliis psonis/Ecclesiasticis/
uel Regularibus(ut prefertur)per uniuersum Orbem
ubicūq; presertim in Alemania existentibus/uel pro tē
pore futuris/ne prefatos errores/aut eorum aliquos/p
uersamq; doctrinam huiusmodi asserere/affirmare/de
fendere/pdicare/aut illi quomodolibet/publice/uel oc
culte/quouis quesito ingenio/uel colore/tacite/uel exp
se fauere presumant. Insuper quia errores prefati/& plu
res alii cōtinentur in libellis/ seu scriptis cuiusdam Mar
tini Luther/dictos libellos/& omnia dicti Martini scri
pta/seu Predicatiōes/ in latino/uel quocūq; alio idioma
te/reperiantur/in quibus dicti errores/seu eorum aliqs
continentur/ similiter dānamus/reprobamus/atq; om
nino reiicimus/ & p omnino damnatis/reprobatis/ac
reiectis/ut pfertur/haberi uolumus. Mandātes in uir
tute sancte obedientie/& sub penis predictis/ eo ipso in
currēdis/Omnibus/ & singulis utriusq; sexus Xpi fide
libus superius nominatis/ne huiusmodi scripta/libellos/
predicationes/seu cedulas/ uel in eis cōtenta Capitula/
errores/aut articulos supradictos continentia/legere/as
serere/predicare/laudare/imprimere/publicare/ huc de

fendere/per se/uel aliū/seu alios/directe/uel indirecte/
tacite/uel expresse/publice/uel occulte/ aut in domibus
suis/siue aliis/publicis/uel priuatis locis tenere quoquo
modo presumant/quinimo illa statim post harum pu
blicationem ubicūq; fuerint/per ordinarios, & alios su
pradiēctos diligēter quesita/publice, & solemniter in pre
sentia Cleri, & Populi, sub oībus, & singulis supradi
ctis penis, comburant. Quod uero ad ipsū Martinū
attinet/Bone Deus/quid pretermisimus/quid non fecis
mus/quid paterne charitatis omisimus/ut cum ab hu
iusmodi erroribus reuocaremus? Postq̄ enim ipsum ci
tauimus mitius cum eo procedere uolentes/illum inuis
tauimus/atq; tam per diuersos tractatus cum Legato
nostro habitos/quā p litteras nostras, hortati fuimus,
ut a predictis erroribus discederet/aut ad nos oblato et
iam saluo cōductu/ & pecunia ad iter necessaria, sine me
tu/seu timore aliquo/que perfectā charitas foras mit
tere debuit/ueniret/ac Saluatoris nostri / Apostolici
Pauli exemplo, non in occulto/sed palam/& in facie lo
queretur/Quod si fecisset/p certo (ut arbitramur) ad
eor reuersus/errores suos cognouisset/nec in Romana
Curia/quam tantopere/uanis maliuolorū rumoribus
plusq̄ oportuit/tribuendo/uituperat/tot reperisset erra
ta/docuissimusq; eum, luce clarius/sanctos Romanos
Pontifices predecessores nostros/ quos preter omnem
modestiam iniuriōse lacerat/in suis Canonibus/seu Cō
stitutionibus, quas mordere nititur, nunq̄ errasse/quā
iuxta Prophetā/nec in Galahad Resina/nec Medicus
deest/sed obaudiuit semper/& predicta Citationē/ om
nibusq; & singulis supradiēctis spretis, uenire contemne

psit / ac usq; in presentem diem contumax / atq; animo
indurato, censuras ultra Annum sustinuit / & quod des-
terius est / addens mala malis / de citatione huiusmodi
notitiam habens / in uocem temerarie appellationis pro-
rupit / ad futurum Concilium, contra Constitutionem
Pii Secundi / ac Iulii Secundi predecessorum nostro-
rum, qua cauetur taliter appellantes Hereticorum pe-
na plectendos (Frustra etiam Cōcilii auxilium implo-
rauit / qui illi se non credere palam proficitur) Ita ut
contra ipsum / tanquam de fide notorie suspectum / is-
mo uere Hereticum / absq; ulteriori citatione / uel mo-
ra / ad cōdemnationem / & damnationem eius / tanquā
Heretici / ac ad omnium / & singularum superscriptas-
rum penarum / & censurarum seueritatem procedere
possemus / Nihilominus de eorundem fratrum nos-
trorum Consilio / Omnipotentis Dei imitantes cle-
mentiam, qui non uult mortem peccatoris / sed ma-
gis ut conuertatur / & uiuat / Omnium iniuriarum
hactenus nobis / & Apostolice Sedi illatarum obli-
uimini / omni qua possumus pietate uti decreuimus / & quan-
tum in nobis est agere / ut proposita mansuetudinis
uia ad cor reuertatur / & a predictis recedat erro-
ribus / ut ipsum tanq; filium illum prodigum ad greg-
em Ecclesiæ reuertentem benigne recipiamus.
Ipsam igitur Martinum / & quoscunq; ei adheren-
tes / eiusq; receptatores / & fautores / per uiscera mi-
sericordie Dei Nostri / & per Asperisionem Sanguis-
nis Domini Nostri Iesu Christi / quo, & per quem
humani generis redemptio / & Sanctæ Matris Ec-
clesiæ edificatio facta est / ex toto corde hortamur /

& obsecramus/ut ipsius Ecclesie pacem/unitatez/ & ue-
ritatem/ pro qua ipse Saluator tam instanter orauit ad
patrem/turbare desistant/ & a predictis tam perniciosi
erroribus prorsus abstineant/Inuenturi apud nos si effe-
ctualiter paruerint/& paruissse per legitima documenta
nos certificauerint/paterne charitatis affectum/ & aper-
tum mansuetudinis/ & clementie fontem. Inhibentes
nihilominus eidem Martino ex nunc/ ut interim ab oi-
predicatione/seu predicationis officio omnino desistat/
Alioquin ut ipsum Martinum/ si forte iustitie/& uirtu-
tis amor a peccato non retrahat/Indulgētieq; spes/ ad
penitentiam non reducat/penarum terror coerceat d-
scipline/Eūdem Martinum/eiusq; adherentes/compl-
ices/fautores/& receptatores tenore presentium requi-
rimus/& monemus/ in uirtute sancte obediētie/& sub
predictis omnibus/& singulis penis/ eo ipso incurrē-
do/ districte precipiēdo mandamus/quatinus infra S-
xaginta dies/ quorum Viginti pro primo/ Viginti pro
secūdo/& reliquos uiginti dies pro tertio/ & perempto-
rio termino assignamus/ab affixione presentium in lo-
cis infra scriptis/immediate sequētes numerandos. Ipse
Martinus/Complices/fautores/adherentes/& recept-
tores predicti a prefatis erroribus/eorumq; predicatione/
ac publicatione/& assertionē/defensione quoq; / &
librorum/seu scripturarum editione/super eisdem/ scrip-
torum aliquo omnino desistant/librosq; ac scriptura
omnes/& singulas/prefatos errores/seu eorum aliquo
quomodolibet continentes/ comburant / uel comburi
faciant. Ipse etiam Martinus/errores/& assertiones h-
iusmodi omnino reuocet/ac de reuocatione huiusmodi
per public

per publica documenta in forma iuris ualida / in mani
bus duorum Prelatorum consignata / ad nos infra ali
os similes sexaginta dies transmittenda / uel per ipsum
met (si ad nos uenire uoluerit / quod magis placeret)
cum prefato plenissimo saluo conductu / quem ex nūc
cōcedimus / deferenda / nos certiores efficiat / ut de eius
uera obedientia nullus dubitationis scrupulus ualeat
remanere. Alias si (quod absit) Martinus prefatus / cō
plices / fautores / adherentes / & receptatores predicti se
cus egerint / seu premissa omnia / & singula infra termi
num predictum cum effectu nō adimpleuerint / Apo
stoli imitantes doctrinam / qui hereticum hominem /
post primam / & secundam correctionem / uitandum
docuit / ex nunc prout ex tunc / & econuerso / eundem
Martinum / complices / adherentes / fautores / & recepta
tores prefatos / & eorum quemlibet / tanq̃ aridos pal
mites in Xpō non manentes / sed doctrinam contrariā
am / Catholice fidei inimicam / siue scandalosam / seu dā
natam / in non modicam offensā diuine maiestatis / ac
uniuersalis Ecclesiæ / & fidei Catholice detrimentum /
& scandalum dogmatizantes / & predicantes / Claues
quoq̃ Ecclesiæ / uilipendētes notorios / & pertinaces he
reticos eadem auctoritate fuisse / & esse declarantes / eos
dem ut tales harum serie condemnamus / & eos pro ta
libus haberi / ab omnibus utriusq̃ sexus Xpi fidelibus
supradictis uolumus / & mandamus. Eoq̃ omnes / &
singulos / omnibus supradictis / & aliis contra tales a iu
re inflictis penis presentium tenore subūcimus / & eis
dem irretitos fuisse / & esse decernimus / & declaramus.
Inhibemus preterea sub omnibus / & singulis premissis

penis/eo ipso incurrendis/omnibus/& singulis Xpi fi
delibus superius nominatis / ne scripta etiam prefatos
errores non continentia/ab eodem Martino quomo
dolibet cōdita / uel edita/aut condenda/uel edenda/seu
eorum aliqua/tanq̃ ab homine Orthodoxe fidei Inimi
co/atq; ideo uehementer suspecta / & ut eius memoria
omnino deleatur de Xpi fidelium consortio/legere/as
serere/predicare/laudare/imprimere/publicare/siue de
fendere/per se/uel alium/seu alios/directe/uel indirecte/
tacite/uel expresse/publice/uel occulte/seu in domibus
suis/siue aliis locis/publicis / uel priuatis / tenere quo
quo modo presumant. Quinimo illa comburant (ut
prefertur). Monemus isuper omnes/ & singulos Xpi
fideles supradictos sub eadem excommunicationis late
sententie pena/ut hereticos predictos declaratos/& cō
demnatos/mandatis nostris non obtemperantes/post
lapsum termini supradicti euent / & q̃tum in eis est
euitari faciant/nec cum eisdem/uel eoruz aliquo/cōmer
cium/aut aliquam conuersationem/ seu cōmunionem
habeant/nec eis necessaria ministrent. Ad maiorem p
terea dicti Martini/suorumq; complicū/ fautorum/& b
adherentium/ac receptatorum predictoruz/sic post lase
psum termini predicti declaratorum hereticorum, &
condemnatorum confusionem/Vniuersis/ & singulis
utriusq; sexus Xpi fidelibus, Patriarchis/ Archiepis/ci
Epis, Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Ca
thedralium/Collegiatarum/ac inferiorum ecclesiarum le
Prelatis/Capitulis, aliisq; personis ecclesiasticis/secula
ribus, & quorumuis ordinum, etiam Mendicantium
(prefertim eius cōgregationis, cuius dictus Martinus al

est professus, & in qua degere, uel morari dicitur) Regularibus, exemptis, & non exemptis, nec non uniuersis, & singulis Principibus, quacunq; ecclesiastica, uel mundana, fulgentibus dignitate/Regibus, Imperatoris Electoribus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Capitaneis, Conductoribus, Domicellis, Cōmunitatibus, Vniuersitatibus, Potentatibus, Ciuitatibus, Terris, Castris, et locis, seu eorum habitatoribus, Ciuibus, et Incolis/omnibusq; aliis et singulis supradictis, per uniuersum Orbem, presertim in eadem Alemania constitutis, mandamus, quatinus sub predictis omnibus/et singulis penis, ipsi/uel eorum quilibet prefatum Martinum, complices, adherentes, receptantes, et fautores personaliter capiāt, et captos ad nostrā instantiam retineāt, et ad nos mittant. Reportaturi, p tam bono opere, a nobis, et sede Apostolica remunerationem, premiumq; condignum, uel saltem eos, et eorum quemlibet de Metropolitan. Cathedralibus, Collegiatis, et aliis Ecclesiis, Domibus, Monasteriis, Conuentibus, Ciuitatibus, Dominiis, Vniuersitatibus, Cōmunitatibus, Castris, Terris, ac locis respectiue, tam Clerici, et Regulares, quā laici omnes, & singuli supradicti omnino expellant. Ciuitates uero Dominia/Terras/Castra/uillas/ Comitatus/fortilicia/oppida/& loca quecūq; ubilibet cōsistētia/earum/& eorum respectiue, Metropolitan. Cathedrales/Collegiatis/& alias ecclesias/Monasteria/Prioratus/Dominus/Conuentus/& loca religiosa/uel pia/cuiuscunq; ordinis(ut prefertur)ad que prefatum Martinum/uel aliquē ex predictis declinare cōtigerit/ḡdiu ibi pmāserit

& triduo post recessum/ecclesiastico subiiciamus inter
dicto. Et ut premissa omnibus inotescant/mādamus
insuper uniuerſis Patriarchis/ Archiep̄is/ Ep̄is/ Patriarchalium
Metropolitan. & aliarum Cathedralium / atq;
Collegiatarum Ecclesiarum Prelatis/ Capitulis/ aliisq;
personis ecclesiasticis/ secularibus/ & quorumuis ordinis
num supradictorum regularibus/ fratribus/ religiosis
Monachis/exemptis/ & nō exemptis/supradictis / ubi
libet/prefertim in Alemania, cōstituitis/quatinus ipsi
uel eorum quilibet sub similibus censuris/ & penis/cō
ipso incurrendis/Martinum/omnesq; & singulos sup
pradictos/qui elapso termino hmoi mādati/seu motu
nitis nris nō paruerint/in eorum ecclesiis/Dominicis
& aliis festiuis diebus/dum inibi maior populi multi
tudo ad diuina conuenerit/declaratos Hereticos/ & cō
demnatos publice nuncient/faciantq; & mandent ali
aliis nunciari/ & ab omnibus arctius euitari. Nec nō ot
bus Xpi fidelibus/ut eos euitent/pari modo sub predi
ctis cēsuris / & penis. Et presentes litteras uel earū tra
sumptum sub forma infra scripta factum in eorum ec
clesiis/Monasteriis/Domibus/ Conuentibus/ & aliis
locis/legi/publicari/atq; affigi faciant. ¶ Excōmunic
mus quoq; & anathematizamus omnes/ & singulos
cuiuscūq; status/gradus/cōditionis/preeminencie/dis
gnitatis/aut excellentie/fuerint/qui quominus presen
tes littere/uel earum transumpta/ copie/seu exemplaria
in suis Terris/ & Dominiis legi/affigi/ & publicari poss
sint/secerint/uel quoquo mōpcurauerint/per se/uel al
um/seu alios/publice/uel occulte/directe/ uel indirecte
tacite/uel expresse. Postremo quia difficile foret presen

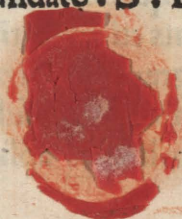
tes litteras ad singula queq; loca deferri/in quibus ne
cessarium foret / Volumus / & Apostolica auctoritate
decernimus / qd' earum transumptis manu publici no
tarii confectis / & subscriptis / uel in alma Vrbe Impres
sis / & sigillo alicuius ecclesiastici prelati munitis / ubiq;
stetur / & plena fides adhibeatur / put originalibus lit
teris staretur / & adhiberetur / si forent exhibite / uel ostē
se. Et ne prefatus Martinus / omnesq; alii supradicti /
quos presentes litteræ quomodolibet concernunt /
ignorantiam earundem litterarum / & in eis contento
rum omnium / & singulorum pretendere ualeant / lit
teras ipsas in Basilice Principis Apostolorum / & Can
cellarie Apostolice / nec non Cathedralium Ecclesiarum /
Brandeburgē. Misnē. & Morspergen. Valuis affigi
& publicari debere uolumus. Decernētes / quod earū
idem litterarum publicatio si facta supradictum Mar
tinuz / omnesq; alios / & singulos prenominales / quos
littere huiusmodi quomodolibet concernunt / perinde
parētent / ac si littere ipse die affixionis / & publicationis
huiusmodi / eis psonaliter lecte / & itimate foret. Quū
non sit uerisimile / quod ea / que tam patenter fiunt / de
beant apud eos incognita remanere. Non obstantibus
Constitutionibus / & ordinationibus apostolicis , Seu
si supradictis omnibus / & singulis / uel eorum alicui / aut
quibusuis aliis a sede apostolica predicta / uel ab ea po
testatem habētibus , sub quauis forma / etiam Confes
sionalis / & cum quibusuis etiam fortissimis clausulis /
aut ex quauis causa / seu grandi cōsideratione / indultū
uel concessum existat / qd' interdicti / suspēdi / uel excom
municari non possint per litteras applicas nō facientes

plenam/ & expressam/ ac de uerbo ad uerbum/ nō aū
per clausulas generales id importātes de indulto huius
modi mentionem/ eiusdem indulti tenores/ causas/ &
formas/ perinde ac si de uerbo ad uerbum infererētur
Ita ut omnino tollatur/ presentibus pro expressis hab
tes. ¶ Nulli ergo omnino hominum/ liceat hanc pag
nam nostre damnationis/ reprobationis/ reiectionis/ d
creti/ declarationis/ inhibitionis/ uoluntatis/ mandati
hortationis/ obsecrationis/ requisitionis/ monitionis/ a
signationis/ concessionis/ condemnationis/ subiectio
nis/ excōmunicationis/ & anathematizationis infring
re/ uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc a
temptare presumpserit/ indignationem omnipotentis
Dei/ ac beatorum Petri/ & Pauli Apostolorum eius
nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum
Petrum/ Anno Incarnationis Dominice/ Millesimo
Quingentesimo / Vigesimo . XVII . Kls Iulii.
Pontificatus Nostri Anno Octauo

Visa. R. Milanesius.

Albergatus.

¶ Impressum Romæ per Iacobum Mazochium
De Mandato . S . D . N . Papæ.

*Exemplum pro Noto Justus a nati Proclm Jndy Vapm et H
a hinc in pntem cum eandem eandem pntem
Plantato de duntaxat Notu Ty fjs fjs*

